

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Economía e Xestión da Empresa Familiar		Código	650G01040
Titulación	Grao en Ciencias Empresariais			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Optativa	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Economía			
Coordinación	Rivera Castiñeira, M. Berta	Correo electrónico	b.rivera@udc.es	
Profesorado	Rivera Castiñeira, M. Berta	Correo electrónico	b.rivera@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Estudo dos principais conceptos, cuestións e problemática específica que caracteriza ás empresas familiares, así como as principais ferramentas de análise e resolución de conflitos.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	CE1 - Aprender a aprender, por exemplo, cómo, cándo, ónde novos desenvolvementos persoais son necesarios.
A2	CE2 - Auditar unha organización e deseñar planes de consulta (por exemplo lexislación impositiva, inversións, estudo de casos, proxecto de traballo).
A3	CE3 - Comprender detalles do funcionamento empresarial, tamaño de empresas, rexións xeográficas, sectores empresariais, vinculación con coñecemento e teorías básicas.
A7	CE7 - Comprender os principios da lei e vincularlos co coñecemento de negocios e xestión.
A8	CE8 - Comprender os principios da psicoloxía, identificar as implicacións para a organización empresarial.
A9	CE9 - Comprender os principio éticos, identificar as implicacións para as organizacións empresariais, deseño de escenarios.
A11	CE11 - Definir criterios de acordo de cómo unha empresa é definida e vincular os resultados coa análise do entorno para identificar perspectivas.
A16	CE16 - Identificar aspectos relacionados e comprender o seu impacto na organización empresarial.
A17	CE17 - Identificar o impacto dos elementos micro e macroeconómicos na organización empresarial.
A18	CE18 - Identificar as características dunha organización.
A19	CE19 - Identificar novos desenvolvementos de organizacións empresariais para afrontar con éxito o entorno cambiante.
A22	CE22 - Planificar e xestionar os recursos humanos das organizacións.
A23	CE23 - Uso de instrumentos para a análise de entornos empresariais.
A24	CE24 - Derivar dos datos información relevante imposible de recoñecer por non profesionais.
B1	CB1 - Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeneral, e se adoita encontrar a un nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B4	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado.
B5	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

B6	CG1 - Que os estudantes formados sexan profesionais versátiles, capacitados tanto de iniciar o seu propio negocio como de desempeñar labores de deseño, planificación, organización, xestión, asesoramento e avaliación nas áreas e departamentos contables, financeiros e fiscais de organizacións empresariais, con especial referencia ás pequenas e medianas empresas.
B7	CG2 - Que os estudantes posúan unha elevada capacitación metodolóxica de xestión e tratamento da información que lles proporcione vantaxes competitivas, non só no seu labor profesional, senón nunha sociedade global en permanente transformación. Para iso, o Grao debe estar dotado dun axeitado nivel de interdisciplinidade, transversalidade e integración nas súas materias.
B8	CG3 - Que os estudantes presten especial atención aos cambios que, tanto en conceptos, coma en metodoloxía ou en aplicacións, implican no mundo empresarial as novas tecnoloxías da información e as comunicacións. Así mesmo deben poder obter e actualizar os coñecementos específicos que teñan como base a aparición de novas leis e regulamentos que afecten ao mundo fiscal, financeiro ou contable.
B9	CG4 - Que os estudantes integren a aprendizaxe na súa vida e no seu labor profesional, a través da metodoloxía de ensino que lles achega o Grao, o cal lles proporciona unha formación básica xeral que servirá como puntal para a formación continua ao longo da vida.
B10	CG5 - Que os estudantes teñan unha perspectiva integral e destreza no manexo dos conceptos, técnicas e ferramentas empregados en cada unha das diferentes áreas funcionais, con especial referencia ás contables, financeiras e fiscais da empresa; así como entender as relacións que existen entre elas e cos obxectivos xerais da organización. Todo iso tendo en conta os principios de sustentabilidade e responsabilidade social das mesmas.
B11	CG6 - Que os estudantes saiban identificar e anticipar oportunidades, asignar recursos, organizar a información, realizar asesoramento fiscal e contable, control orzamentario, xestión de tesouraría, auditorías de contas e temas concursais (suspensións de pagamentos e quebras), tomar decisións en condicións de incerteza e avaliar resultados.
B12	CG7 - Que os estudantes sexan capaces de liderar proxectos nas áreas de valoración da empresa, de dirección estratéxica e financeira; deben poder entender a información contable das empresas co fin de obter conclusións e realizar predicións tanto sobre rendementos coma sobre riscos futuros.
B13	CG8 - Que os estudantes identifiquen os requisitos legais da información financeira aos que a empresa debe enfrontarse.
B14	CG9 - Que os estudantes manifesten respecto aos dereitos fundamentais e de igualdade entre homes e mulleres, o respecto e a promoción dos Dereitos Humanos e os principios de igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal das persoas con discapacidade.
C1	CT1 - Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	CT2 - Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	CT3 - Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	CT4 - Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	CT5 - Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	CT6 - Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	CT7 - Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	CT8 - Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título

Coñecemento dos principais conceptos, cuestións e problemática específica das empresas familiares, así como dos principais modelos de análise.	A1	B1	C1
	A2	B3	C2
	A3	B4	C3
	A7	B9	C4
	A8	B10	C5
	A9	B11	C6
	A11	B12	C7
	A16	B13	C8
	A17		
	A18		
	A19		
	A22		
	A23		
	A24		
Capacidade de aplicación dos modelos de análise a un amplo rango de problemas, conflitos e situacións en xeral que son típicas nalgúns casos específicos das empresas familiares.	A1	B2	C1
	A2	B5	C2
	A3	B6	C4
	A8	B7	C5
	A9	B8	C6
	A11	B14	C7
	A16		C8
	A17		
	A18		
	A22		
	A23		

Contidos	
Temas	Subtemas
Introdución	Concepto de empresa familiar
Características das empresas familiares	Introdución: Principais características e problemas O sistema da empresa familiar Conflitos: orixe e posibles solucións Relacións, cultura e valores
Goberno da empresa familiar	Órganos de goberno da familia e da empresa O protocolo familiar
Evolución e crecemento	Evolución e crecemento Sucesión e continuidade

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Estudo de casos	A24 B4 B11 B12 B13 C1 C3 C6	15	27	42
Proba obxectiva	A24 B3 B11	2	16	18
Discusión dirixida	A11 A22 B1 B2 B3 B5 C2	10	17	27
Seminario	B6 B9 B14	4	0	4

Sesión maxistral	A1 A2 A3 A7 A8 A9 A16 A17 A18 A19 A23 B7 B8 B10 C4 C5 C7 C8	17	34	51
Atención personalizada		8	0	8
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Estudo de situacións concretas ou casos que describan situacións reais ou supostas. O alumno deberá ser capaz de analízala axeitadamente e de plantexar solucións ou decisións.
Proba obxectiva	Proba escrita que pode combinar preguntas breves, de desenvolvemento e exercicios
Discusión dirixida	Cuestións teóricas e prácticas para comentar e discutir en sesións interactivas.
Seminario	Clases en grupos reducidos de 15 alumnos para análise detallado de problemas concretos do temario e de traballo do alumno
Sesión maxistral	Exposición do profesor de carácter oral e complementada con medios audiovisuais e coa introducción dalgunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de facilitar a aprendizaxe e de transmitir coñecementos.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Durante o desenvolvemento das sesións interactivas atenderase de forma individualizada aos alumnos, facendo un seguimento dos problemas que se lles poidan presentar ante as cuestións propostas. Alunos con dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia: Empregarase a plataforma Moodle e o correo electrónico como vehículo de comunicación principal para a xestión de contidos, titorías e a entrega de traballos. Acordarase ao comezo do curso un calendario específico de datas compatible coa súa dedicación, mais Terán a mesma obriga de realizaren actividades e de acudir a calquera tipo de proba de avaliación que o alumnado a tempo completo.
Discusión dirixida	
Seminario	

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Estudo de casos	A24 B4 B11 B12 B13 C1 C3 C6	Valoraránse as respostas propostas e a análise desenvolvido polos alumnos para a resolución dos casos plantexados.	40
Proba obxectiva	A24 B3 B11	Realizarase unha proba escrita. Para superar a materia o alumno deberá alcanzar nesta proba escrita unha cualificación mínima de 2,5 sobre 5.	50
Discusión dirixida	A11 A22 B1 B2 B3 B5 C2	Valoraránse as respostas e solucións ofrecidas polos alumnos as cuestións prácticas plantexadas na clase.	10

Observacións avaliación

Para superar a materia, o alumno deberá obter un mínimo de 5 puntos sobre 10. O desglose dese total de dez é o seguinte: o 50% corresponden á proba obxectiva, na que terá que obter un mínimo de 2,5 puntos. O 40% corresponden ó estudo de casos (4 puntos) e o 10% á discusión dirixida (1 punto).

Calificación de non presentado: Corresponde ao alumnado cando só participe de actividades de avaliación que teñan unha ponderación inferior ao 20% sobre a calificación final con independencia da calificación alcanzada.

Na segunda oportunidade a avaliación realizarase da mesma forma que na oportunidade anterior.

A avaliación na convocatoria adiantada realizarase en base a unha proba obxectiva que suporá o 100% da calificación. Para superar a proba será necesario obter un mínimo de 5 puntos.

Alumnos con dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia: empregárase a plataforma Moodle e o correo electrónico como vehículo de comunicación principal para a xestión de contidos, titorías e a entrega de traballos. Acordárase ao comezo do curso un calendario específico de datas compatible coa súa dedicación, mais Terán a mesma obriga de realizaren actividades e de acudir en a calquera tipo de proba de avaliación que o alumnado a tempo completo.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Corona, J. (Ed.) (2011). Empresa familiar: aspecto jurídicos y económicos. Deusto - Casillas, J.C. y otros (2005). La gestión de la empresa familiar. Thompson - Galve, C. y Salas, V. (2003). La empresa familiar en España. Fundación BBVA A maiores da Bibliografía relacionada, dado que o análise e búsqueda de fontes documentales é unha das metodoloxías desenvolvidas durante o curso, será o propio alumno (orientado polo profesor) quén en función dos problemas que teña que abordar buscará as referencias documentales máis apropiadas. A lo longo do curso, recomendarase material adicional correspondente aos contidos impartidos.
Bibliografía complementaria	- Pérez, M.J. (coord.) (2007). Fundamentos en la dirección de la empresa familiar. Thompson - Monreal, J. y otros (2009). La gestión de las empresas familiares: Un análisis integral. Civitas - Miller, D. y Le Bretton-Miller, I. (2006). Gestionar a largo plazo. Deusto - Gimeno, A. y otros (2009). Modelos de empresa familiar. Deusto

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías